

Johan Colding

KYRKOGRÄDAR OCH KOLONIOMRÅDEN GER LIV ÅT STADEN

Nationalstadsparken i Stockholm och Solna med Djurgården och Hagaparken som mest kända delar har ett rikt växt- och djurliv. Men det är inte självklart att mångfalden består. Vid Beijerinstitutet för ekologisk ekonomi på Kungliga Vetenskapsakademien driver Johan Colding ett projekt som handlar om integrerad analys av urbana grönområdets förmåga att upprätthålla biodiversitet i Nationalstadsparken. Arbetet bygger på två grundantaganden – dels att många arter är beroende av natur- och kulturlandskap i ett större omland än bara parken, dels att klok förvaltning av omlandet kan understödja mångfalden.

Eken är ett gott exempel. Nationalstadsparken har norra Europas största ekbestånd. Varje höst försöker ekarna föröka sig genom att släppa mängder av ekollon till marken. Men de enda ollon som gror till ekplantor är de som nötskrikan gräver ner i marken för sitt vinterskaffereri och sedan glömmer bort; ekorrar, rådjur och möss äter upp vartenda ollon som blir liggande på marken. För att häcka behöver nötskrikan tät granskog som den troligen fortfarande kan hitta på Bogesundslandet på andra sidan vattnet.

– Vi granskar vartenda grönområde inom en radie på två mil från parkens centrum, säger Johan Colding. Särskilt intressanta är naturskyddsområden och biotopskyddade områden. Men vi intresserar oss också för kyrkogårdar som har lång växtsäsong och sällan hotas av exploatering, och av koloniområden med lång växtsäsong och stor mångfald.

Både koloniområden och kyrkogårdar är bra tillhåll för pollinatörer och fjärilar och bjuder fåglar på föda. I projektets biologiskt inriktade del ska nyckelarter som har betydelse för andra arters överlevnad identifieras, liksom arter som rör sig mellan de delvis åtskilda grönområdena. Man ska också identifiera vilka miljöer som har störst betydelse för Nationalstadsparkens fortsatta stora mångfald.

Sedan ska kunskapen omsättas i strategier för hur olika områden bäst ska förvaltas. Det kommer att kräva samverkan mellan många olika kommuner och markägare. Det är långt ifrån självklart att den som avverkar granskog på Bogesundslandet är medveten om vad det kan innebära för Djurgårdens ekbestånd. Kanske kan golfklubbar också bidra till skyddet av Nationalstadsparken; ofta består merparten av golfbanans mark inte av gräsmatta utan av skogsdungar.

– Vad som är bästa förvaltning är en mycket komplex fråga, och vi räknar med att man får pröva sig fram till rätt strategi och även anpassa den för olika områden och för olika tidpunkter och olika utvecklingsskeden. Det finns mycket ekologisk kunskap att ta tillvara för förvaltningen. Koloniodlare är exempelvis duktiga både på att ta kål på mördarsniglar och att gynna utvalda växter, säger Johan Colding.

Koloniområden har lång växtsäsong och gynnar pollinatörer, fjärilar och fåglar.